

PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

ESCOLA POMPEU FABRA
El Pont de Vilomara i Rocafort
Gener 2017

LA SETENA HORA

TOT RECORDANT JOSEP MARIA JARQUE

Hola, Clara, com estàs? Avui és d'aquells dies que necessitem veure't, necessitem una de les teves abraçades i que ens diguis allò que sempre deies quan veies algú de la classe, fos qui fos, que estava trist: no et preocupis. I ens abraçaves i nosaltres ens perdiem entre els teus braços. Et costaven les mates i la llengua escrita, però com abraçaves, estimada Clara, i com sabies dir el que calia dir.

Estem tristos i ara ens toca dir-te per què. S'ha mort un amic nostre, en Josep Maria Jarque. Si l'haguessis conegut t'hauria agradat. Era un home de cabells blancs i que mirava als ulls quan parlava. Tossut com tu, potser més i tot, que ja és dir, un lluitador incansable. I per què lluitava tant? Doncs perquè tot-hom entengués que l'escola, si vol fer bé la seva feina, ha de ser de tots, que no hi poden haver exclusions de cap mena, que hem de treballar tots plegats de valent per evitar segregacions. Lluitava per demostrar el que tu saps prou bé: que tots podem aprendre de tots. De tu hem d'aprendre a abraçar sense complexos. Tu començaries a estimar en Josep Maria només de veure'l perquè tens el do de descobrir la bona gent i en Josep Maria era molt bona persona. Deia que tots els nens i les nenes, els nois i les noies tenen el dret a l'educació i defensava l'escola inclusiva, que és aquella on tots estem junts, on tots ens ajudem però sabem i acceptem que el nostre punt de sortida és diferent i que cadascú ha d'anar avançant segons les seves possibilitats. Fixa't en què afirmava: "Un tret de l'escola inclusiva és que no hi ha respostes genèriques per a tothom, ni existeix una excel·lència única". Una escola no ha de ser una cursa d'obstacles en què només té valor el primer que arriba a la meta, sinó aquella que ofereix trajectòries diferents i singulars, que prima la col·laboració per sobre de tot.

Oi que té raó, Clara? Doncs en Josep Maria, aquest amic nostre i teu, s'ha mort i ens sentim tristos, però –quins misteris té l'experiència humana– celebrem alhora la seva amistat, el seu mestratge. El seu record farà que una bona colla continuem treballant per fer realitat aquesta escola que volem i necessitem inclusiva, aquesta escola on tots estem junts aprenent de maneres diferents, on el tracte és tacte i tan singular com tu, Clara, que saps abraçar com ningú.*

JAUME CELLA

Mestre i escriptor

JULI PALOU

Doctor en filosofia i educador

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	5
2. EL PROJECTE EDUCATIU	6
2.1. Els objectius del nostre Projecte Educatiu de Centre.	6
2.2. Principis de l'escola inclusiva	7
3. LA DIVERSITAT A LA NOSTRA ESCOLA	10
3.1. Context social i educatiu	10
3.2. Identificació de les necessitats específiques de suport educatiu	11
3.2.1. L'avaluació de l'alumnat	11
3.2.2. Gestió de les demandes d'avaluació psicopedagògiques.	11
3.2.3. Recollida i anàlisi de la informació	13
3.2.4. Tipologia de les necessitats específiques de suport educatiu.	13
4. COMISSIÓ D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT	15
5. COMISSIÓ SOCIAL	16
6. MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT	17
6.1. Mesures i suports universals	17
6.1.1. Redistribució dels grups	17
6.1.2. L'equitat social i econòmica	18
6.1.3. Seguiment familiar	18
6.1.4. Disseny de les activitats d'ensenyament – aprenentatge	19
6.1.5. L'avaluació formativa	25
6.2. Mesures i suports addicionals	26
6.2.1. La docència compartida. Les mestres d'Educació Especial	26
6.2.2. El Suport Escolar Personalitzat	27
6.2.3. El Pla Individualitzat (PI)	27
6.2.4. El Pla d'actuació	30
6.2.5. Permanència d'un curs més al cicle	30
6.2.6. LECXIT	31

6.3.	<i>Mesures i suports intensius</i>	33
6.3.1.	El Suport Intensiu a l'Escola Inclusiva (SIEI)	33
6.3.2.	L'atenció del personal d'atenció educativa (els vetlladors)	34
6.4.	<i>Mesures i suports al menjador</i>	35
7.	COORDINACIÓ AMB SERVEIS EXTERNS	36
7.1.	<i>Coordinació amb Serveis educatius del Departament d'ensenyament</i>	36
7.1.1.	EAP	36
7.1.2.	CREDA	37
7.1.3.	Altres serveis	37
7.2.	<i>Coordinació amb Serveis d'Atenció a la Infància</i>	38
7.3.	<i>Coordinació amb centres psicopedagògics privats</i>	39
ANNEXOS		40

1. INTRODUCCIÓ

El Pla d'Atenció a la Diversitat (PAD) és un document institucional del centre que recull i regula tots els aspectes relacionats amb el tractament de la diversitat en qualsevol de les seves modalitats.

Arran de la dotació d'un Suport Intensiu per a l'Escola Inclusiva, hem vist la necessitat de revisar el PAD elaborat el curs 2013-2014 per tal d'adaptar-lo a la nova filosofia educativa de l'escola inclusiva.

Aquest PAD es basa en les aportacions del document "*De l'escola inclusiva al sistema inclusiu. Una escola per a tothom, un projecte per a cadascú*" (Departament d'Ensenyament, 2015)" i en la formació dels mestres de l'escola rebuda tant pel que fa a l'Atenció a la Diversitat, la formació en centre sobre l'Avaluació formativa i en la participació de l'escola en la Xarxa de Competències bàsiques.

Volem que sigui un document que garanteixi l'educació de tots els nostres nens i nenes sense cap exclusió de cap mena. Una escola on *tots estem junts, tots aprenem de tots i acceptem que el nostre punt de partida és diferent i que cadascú ha d'avançar segons les seves possibilitats (Jarque).*

2. EL PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

2.2. *Els objectius del nostre Projecte Educatiu de Centre.*

En el nostre Projecte educatiu consta que la raó de ser del nostre centre educatiu és:

1. Ser una escola que afavoreixi la participació de tots els membres de la comunitat educativa, ser un referent cultural i de cohesió al municipi i que estableixi una bona relació amb la resta de centres educatius dels diferents nivells.
2. Ser una escola on es fomenti la cooperació, la solidaritat, la igualtat d'oportunitats per tal que els alumnes esdevinguin ciutadans responsables, compromesos i respectuosos amb els altres, amb l'entorn, amb la societat i amb la cultura que els és pròpia.
3. Ser una escola on els alumnes desenvolupin al màxim les seves potencialitats i adquireixin una formació acadèmica que garanteixi l'assoliment d'unes competències bàsiques, uns bons coneixements i unes eficients habilitats que els facilitin la seva incorporació a la societat i els permeti assolir l'èxit escolar.

Així doncs la nostra escola vol oferir una educació de qualitat per a tot el nostre alumnat, fomentant que puguin aprendre i conviure junts en un entorn que els permeti desenvolupar al màxim les seves capacitats.

La nostra escola pretén arribar a la inclusió de tots els nostres nens i nenes. Entenem la inclusió com *al procés sense fi que cerca maneres eficaces de respondre a la diversitat present de l'alumnat* (Aincow 2006). Creiem en una educació inclusiva que ofereixi l'oportunitat a tots els infants de ser membres d'una classe ordinària, per aprendre juntament amb els seus companys sigui quina sigui la seva diferència. Volem ser una escola inclusiva amb alumnes, sense adjectius. No hi ha alumnes corrents i alumnes especials. Cadascú amb les seves característiques i necessitats.

Una de les nostres fites és aconseguir l'equitat, fomentem la igualtat d'oportunitats perquè cada alumne pugui assolir les fites educatives i amb altes expectatives respecte al que tots els alumnes puguin aprendre.

2.3. Principis de l'escola inclusiva

Fem nostres els Principis de l'escola inclusiva (*De l'escola inclusiva al sistema inclusiu. Una escola per a tothom, un projecte per a cadascú. Departament d'Ensenyament. 2015*):

- **El reconeixement de la diversitat com un fet universal**

La diversitat és l'essència de la societat, per tant, educar comporta conèixer i comprendre les característiques i necessitats diverses dels alumnes del nostre centre.

Per atendre de forma eficaç aquesta diversitat volem proveir-nos de suports personals, organitzatius, metodològics, materials i tecnològics que assegurin la participació i l'aprenentatge constant de cadascun dels nostres alumnes.

- **El sistema inclusiu com l'única mirada possible per donar resposta a tots els alumnes.**

Posar en marxa el sistema inclusiu requereix innovació. Actualment estem immersos en un procés de reflexió i canvi que intervenen directament en els ideals del professorat fent possible pràctiques educatives inclusives. Alguns dels aspectes clau a tenir en compte són:

- Tenir bones expectatives d'èxit en tots els alumnes, especialment dels alumnes amb un risc més gran d'exclusió.
- Contemplar la possibilitat que els alumnes poden aprendre els uns dels altres, afavorint així l'equitat i la cohesió social.
- Conscienciar-nos que tots els professionals tenim un paper important en aquest camí, per tant, cal la implicació de tothom.
- **La personalització de l'aprenentatge perquè cada alumne pugui desenvolupar al màxim les seves potencialitats.**

Entenem que els alumnes són els protagonistes en el seu procés d'aprenentatge i per això els mestres en som facilitadors a través de la posada en pràctica de criteris com els següents:

- Proporcionar estratègies d'aprenentatge que s'adaptin al seu ritme de treball.
- Flexibilitzar el temps de les activitats.
- Compartir el coneixement a partir de treballs cooperatius, com és el cas del treball per projectes.
- Avaluar formativament.
- **L'equitat i la igualtat d'oportunitats com a dret de tots els alumnes a rebre una educació integral i amb expectatives d'èxit.**

Un factor clau en l'aprenentatge és que tots els agents educatius (família, docents i comunitat) tinguin altes expectatives respecte el que l'alumnat pot aprendre.

És feina de tots i totes el fet de no quedar-nos només amb les mancances, sinó que també hem de saber veure les fortaleeses i treure'n profit, ja que les baixes expectatives redueixen les possibilitats de fer propostes pedagògiques riques i atractives. Detectar les fortaleeses ofereix resposta a les seves necessitats, augmenta l'interès, la motivació i el compromís, i crea contextos d'aprenentatge variats.

Tots els alumnes són aspirants a l'adquisició de les Competències Bàsiques, cadascun amb el grau que s'adapti més a les seves possibilitats.

- **La participació i la coresponsabilitat per construir un projecte comú a partir del diàleg, la comunicació i el respecte.**

Alumne, família i escola han de sentir-se part d'un mateix projecte, compartint-ne els objectius i els significats. Per tant, cadascuna de les parts ha de ser responsable i posar de la seva part, sempre tenint en compte i actuant dins del seu rol.

- **La formació del professorat per promocionar oportunitats de creixement col·lectiu i per desenvolupar projectes educatius compartits.**

Evidentment, la formació permanent del professorat és essencial al nostre centre. Ens permet cercar possibilitats de millora (desenvolupar projectes educatius, ...), analitzar

en detall el procés d'aprenentatge (adequació en les intervencions, ...), generar debat pedagògic i de treball en equip (intercanviar recursos metodològics ...), etc.

Pel que fa al camí cap a la inclusió, podem afirmar que l'actualització professional ens porta a l'adquisició d'una finalitat molt important: arribar a una visió conjunta.

L'escola participa en la Xarxa de Competències Bàsiques del Departament d'Ensenyament. Aquesta participació ens permet una constant reflexió de les metodologies emprades per tal d'anar-les adaptant al nostre alumnat i a les demandes de l'actual societat.

Considerem important la formació que sorgeix de les necessitats del professorat del centre. En són exemples la formació interna sobre l' "avaluació formativa" (curs 2016-17) o bé "els ambients de treball" a l'educació infantil (curs 2016-17).

3. LA DIVERSITAT A LA NOSTRA ESCOLA

3.1. Context social i educatiu

La nostra escola està ubicada en un entorn que presenta unes necessitats derivades de risc social molt accentuades, les quals afecten l'estat emocional i conductual dels alumnes i, a més, aquestes fan més fràgils tots aquells alumnes que presenten dificultats d'altres tipologies.

La realitat de la nostra escola és complexa (curs 2016-17):

- 20 alumnes amb Dictamen de l'EAP de reconeixement de les seves necessitats educatives especials.
- 28 alumnes amb Dictamen de l'EAP de reconeixement de les seves necessitats educatives específiques vinculades a situacions socioeconòmiques desfavorides
- Un nombre considerable d'alumnes amb dificultats d'aprenentatge.

Fa temps que des de l'escola s'ha anat reclamant, reiteradament, recursos per poder atendre la complexa diversitat del nostre alumnat i per garantir la qualitat de l'ensenyament per a tots ells.

Així doncs, l'arribada del SIEI, aquest curs escolar, s'ha viscut com una oportunitat per atendre la diversitat de la nostra escola i per revisar en profunditat com es fa l'atenció educativa des de la perspectiva de l'escola inclusiva i amb la implicació de tot el claustre per iniciar un procés cap a la plena inclusió.

El punt més fort de la nostra escola és el respecte que es té per tots els infants. Sembla una obvietat però l'estimació és una força educativa molt potent.

Un altre és l'acceptació per part de tot el claustre d'aquest nou recurs que implica uns canvis metodològics, la docència compartida i també la implicació de tothom.

A més, és una fortalesa la importància que té la Comissió d'Atenció a la Diversitat (CAD) com a equip docent que vetlla i orienta el tractament de la diversitat, amb el

suport d'agents externs com són l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP) i dels Serveis socials del poble.

L'escola està en un intens procés de canvi i de renovació pedagògica. Això implica la necessitat de trobar espais i temps per reflexionar i per coordinar-nos entre el professorat. Creiem en el treball en equip dels mestres per dissenyar les metodologies i les activitats que afavoreixin el treball de dos mestres dins l'aula i afavorir la plena inclusió de tot l'alumnat dins l'aula ordinària.

3.2. Identificació de les necessitats específiques de suport educatiu

3.2.1 L'avaluació de l'alumnat

Quan es detecti que un alumne té necessitats de suport educatiu s'inicia un procés d'avaluació psicopedagògica. Aquesta avaluació té per finalitat la identificació de les fortaleeses i competències de l'alumne, de les barreres que li dificulten l'aprenentatge, així com l'orientació en la presa de decisions sobre la resposta educativa que més afavoreixi el seu desenvolupament personal i d'aprenentatge.

3.2.2. Gestió de les demandes d'avaluació psicopedagògiques

L'avaluació psicopedagògica la realitza l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP), amb la col·laboració dels mestres. També ha de comptar amb el consentiment de la família.

- 1- Generalment, el procés s'inicia a requeriment del tutor/a quan detecta les necessitats.

A les coordinacions amb la MEE i/o a les avaluacions trimestrals és un el moment per reflexionar sobre la conveniència o no d'iniciar un procés psicopedagògic.

- 2- Demanda per escrit fent servir el model consensuat. El fet de formalitzar per escrit les reflexions sobre l'alumne, els aspectes que preocupen i els que van

millor, afavoreix la recollida d'informació i també permet contrastar-la amb informacions posteriors (*annex 1*)

Les accions educatives, que el centre ha dut a terme fins al moment a les necessitats de l'alumne, seran el punt de partida per reflexionar sobre quina és la resposta educativa més adequada.

3- Intervenció EAP (avaluació psicopedagògica) amb col·laboració amb els mestres del centre

Un cop analitzada la demanda es valora quines de les actuacions següents realitzar:

- Observació dins l'aula ordinària.
- Anàlisi i revisió dels treballs de l'alumne
- Sessions de treball individualitzat
- Realització de proves i/o tests
- Entrevista amb les famílies

Al final d'aquesta intervenció cal fer una anàlisi de les dades recollides i una reflexió conjunta en el marc de la CAD. També formarà part del procés totes les actuacions vinculades a la devolució i les orientacions per a l'ajustament del procés educatiu.

Es preveu fer les devolucions a l'espai d'exclusiva del migdia assistint-hi, com a mínim, el /la MEE de referència, la referent de l'EAP i el/la tutora.

4- Seguiment:

L'avaluació psicopedagògica ha de considerar moments específics de revisió i d'actualització. Especialment es realitzen a l'inici de cada etapa i quan l'evolució personal i educativa de l'alumne o el seu context educatiu ho requereixen.

3.2.3. Recollida i anàlisi de la informació

La informació de cada un dels nostres alumnes es recull en una fitxa i es guarda en un arxivador que va passant cada curs a l'aula de l'alumne (*annex 2*)

A més, les mestres d'educació especial també recullen les necessitats educatives dels alumnes en una fitxa que guarden en un arxivador de la CAD (*annex 3*)

La informació obtinguda en les reunions d'avaluació de cadascun dels nivells i en les coordinacions amb les mestres d'educació especial es recull en l'acta d'avaluació (*annex 4*).

Si es detecten dificultats de qualsevol tipus, els tutors fa una demanda d'atenció psicopedagògica a la CAD (*annex 1*).

La font més important per obtenir informació és la família. Considerem essencial la preparació de les entrevistes per tal que siguin efectives i es fomenti la cooperació entre família i escola. Aquest fet és encara més bàsic quan hi intervenim més d'un professional. Es recull la planificació en el Guió d'entrevistes amb les famílies (*annex 5*)

Quan l'alumnat és nou al centre s'aplica el Pla d'acollida de nou alumnat al centre.

Tota la informació obtinguda per diferents canals de les necessitats educatives especials i específiques dels nostres alumnes es recull en el Document "Atenció a la Diversitat. Escola Pompeu Fabra " (*adjunt*)

3.2.4. Tipologia de les necessitats educatives de suport educatiu

La necessitat de garantir la inclusió de tots els alumnes fa necessària la tasca de designar i definir les categories de necessitats de suport educatiu. Tot i això, cal tenir en compte que aquestes categories no defineixen l'alumne, sinó condicions temporals o permanents en què es troba.

La nostra escola presenta una tipologia d'alumnat molt diversa. És per això que d'acord amb el concepte de necessitats específiques de suport educatiu, actualment atenem totes les categories.

3.2.4.1. NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS (N.E.E.)

Es considera el decalatge que es produeix entre les capacitats de l'alumne i les exigències del context.

Aquestes N.E.E deriven de:

- Discapacitat intel·lectual
- Discapacitat motriu
- Discapacitat visual
- Discapacitat auditiva
- Trastorn de l'espectre autista
- Trastorn mental
- Trastorn greu de conducta
- Malalties degeneratives greus
- Malalties minoritàries

3.2.4.2. SITUACIONS SOCIALS DE DESAVANTATGE EDUCATIU

Aquelles que són degudes a:

- Incorporació tardana
- Situacions socioeconòmiques especialment desfavorides

3.2.4.3.DIFICULTATS D'APRENTATGE O COMUNICACIÓ

Aquelles que afecten l'adquisició i l'ús funcional del llenguatge, la lectura, l'escriptura i les habilitats matemàtiques.

3.2.4.4. ALTES CAPACITATS

Aquests alumnes tenen als nivells de capacitat en les àrees cognitives, creatives o artístiques, mostren una capacitat excepcional de lideratge o destaquen en matèries acadèmiques específiques.

- Superdotació intel·lectual
- Talents simples i complexos
- Precocitat

4. COMISSIÓ D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

La Comissió d'Atenció a la Diversitat està formada per tots els mestres d'educació especial i la referent de l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP). Cadascun dels mestres forma part d'un cicle. Això garanteix que en l'espai de cicle, hi hagi un canal de comunicació periòdic amb la CAD, se sap de primera mà les necessitats de cada cicle i fa que es pugui tenir una visió àmplia de totes les necessitats reals de l'escola.

La comissió es reuneix setmanalment els dimecres de 9 a 10.15 i es tracten els temes que fan possible que es doni resposta a les diferents necessitats educatives de tots els alumnes del centre.

A més, com a mínim un cop al trimestre, es destinen unes sessions per parlar de l'alumnat amb NEE per tal que tots els mestres que hi intervenen tinguin tota la informació necessària i que a més es comparteixin les estratègies que fan servir i les dificultats que es troben.

Els objectius de treball són:

- Vetllar per l'aplicació del Pla d'Atenció a la Diversitat.
- Planificar la docència compartida dels docents tutors i mestres de suport.
- Fer la valoració i seguiment dels alumnes amb necessitats educatives especials i específiques.
- Vetllar per l'elaboració dels Plans Individualitzats dels alumnes que ho requereixin. Tots els nens i nenes amb dictamen o informe de reconeixement de NEE han de tenir PI.
- Coordinar-se amb els serveis externs (CREDA, CDIAP, CSMIJ i altres professionals de caràcter privat.)
- Fer el seguiment dels alumnes atesos per Serveis Socials i a l'aula socioeducativa.
- Participar en les diferents formacions sobre l'atenció a la diversitat.
- Vetllar per les beques d'educació especial i altres ajuts.

5. COMISSIÓ SOCIAL

La Comissió social està formada pels membres de la CAD i l'educadora social del poble. Es reuneix un cop al mes, tot i que hi ha un contacte permanent per atendre les dificultats que sorgeixen derivades d'aspectes socials i familiars.

Els objectius de treball són:

- Coordinar el treball amb la família d'alumnat susceptible d'estar en situació de risc social i aportar solucions.
- Vetllar per tal que tot l'alumnat tingui tots els materials necessaris a l'escola.
- Vetllar per tal que tots els alumnes puguin participar en les sortides i colònies.
- Vetllar per les beques de menjador i d'educació especial.
- Proposar alumnat per a l'aula socioeducativa per facilitar el seguiment familiar.
- Organitzar tallers i xerrades per alumnes i famílies.

6. MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

6.1. Mesures i suports universals

6.1.1. Redistribució dels grups

La barreja de grups és una eina integradora de l'alumnat. Aquest tipus de mesura fomenta que es desenvolupi la intel·ligència interpersonal i intrapersonal dels alumnes que han d'adaptar-se a una nova situació dins un nou grup. Aquest canvi permetrà també que els nens i nenes puguin conèixer més a fons altres companys i companyes i, per tant, altres maneres de ser i de pensar. Podran ampliar --que no perdre-- el seu cercle d'amics. Els nens i nenes aprendran a ser més oberts i flexibles, a acceptar els nous companys i les seves característiques diferents amb normalitat i naturalitat.

Podrem treballar l'adaptació a nous entorns, fet que els farà posar en joc mecanismes i recursos que els ajudaran a autoafirmar-se i els prepararan per incorporar-se a altres grups fora de l'escola en un futur més o menys proper, en funció de cada cas.

La barreja de grups contribuirà a reequilibrar els desajustaments de nivell que s'hagin produït, les dificultats d'aprenentatge que s'hagin anat detectant o les diferències d'actitud que s'hagin posat de manifest, tenint en compte també les baixes o altes que hi hagin pogut haver. Podrem millorar també algunes dinàmiques de relació que es consoliden al llarg dels anys i que no són massa positives, en el sentit que generen dependència, submissió o rivalitat i que interfereixen negativament en el creixement emocional.

Creiem que també pot ser un fet positiu en l'àmbit de pares i mares, que permetrà conèixer altres famílies i establir noves relacions que de ben segur ajudaran i afavoriran la cohesió de la comunitat educativa.

L'escola fa la barreja de nous grups de 2n a 3r i de 4t a 5è. Es considera que el pas de P5 a 1r ja per si sol comporta una adaptació a la nova etapa i per això es valora cada curs si és imprescindible la redistribució del grup tenint en compte els aspectes positius i negatius de la possible barreja.

La barreja dels grups la fan tots els mestres que intervenen en els grups-classe i es segueixen uns criteris per a formar grups equilibrats (*annex 6: Document “Redistribució de l'alumnat a final de cicle”*):

Es considera:

- Nivell d'aprenentatge
- NEE
- Situacions socioeconòmiques desfavorides
- Parentiu
- Gènere
- Incompatibilitats personals
- Situacions personals específiques

6.1.2. L'equitat social i econòmica

Tots els nens i les nenes de l'escola tenen tots els materials necessaris i participen en totes les activitats escolars com sortides i colònies. Aquest és un objectiu prioritari per tal que l'equitat social i econòmica sigui real.

Des de l'escola es vetlla per tal que la situació econòmica no sigui un problema que afecti l'educació de cap dels nostres alumnes. Si es detecta que un alumne li manca algun material didàctic, es parla amb la família i s'acorda de quina manera es pot ajudar: pagant de mica en mica un import simbòlic o realitzant directament la compra del que sigui necessari.

Des de serveis socials es convoquen unes beques per a les sortides escolars i les colònies. Es vetlla que les famílies més necessitades les sol·licitin. Els imports no becats els assumeix el centre si la família no ho pot pagar.

6.1.3. Seguiment familiar

Es fa un seguiment familiar de tots els alumnes per tal que l'escola i la família eduquin en la mateixa direcció.

Es fan les entrevistes necessàries per a compartir la informació necessària per a les dues bandes.

Les mestres d'educació especial faran les entrevistes amb els pares que es creguin oportunes. Aquestes es podran fer conjuntament amb el tutor i/o psicopedagoga de l'EAP quan es valori que cal establir pautes d'actuació conjuntes. Les reunions es preparen prèviament seguint unes directrius i s'acorden els temes dels quals cal parlar (*annex 5: Guió per a fer les entrevistes a les famílies*).

Si es considera oportú, es prenen uns compromisos educatius que es recullen en un document signat per l'escola i la família (*annex 7: Addenda Carta de Compromís Educatiu*)

Es fan informes escrits a les famílies dos cops al curs en els quals s'explica l'evolució de l'alumnat, els suports rebuts i les necessitats detectades.

6.1.4. Disseny de les activitats d'ensenyament – aprenentatge

Per donar resposta a les necessitats educatives de tot l'alumnat cal tenir present les intel·ligències múltiples (Gadner, 1983). Es considera que la intel·ligència és una capacitat dinàmica i modificable amb el temps. N'hi ha de diferents tipus i cada persona pot destacar en una o altre. Podrem destacar els punts forts dels nostres alumnes, ja que aquest ens atenuaran els buits o les mancances. Cal emfatitzar aquelles coses que se'ls donen bé, positivar-les i valorar-les. Tots els alumnes són intel·ligents de vuit maneres diferents i en són més experts en algunes:

- Expert en paraules: (Intel·ligència lingüística)
- Expert en la natura: (Intel·ligència naturalista)
- Expert en números o lògica: (Intel·ligència lògico-matemàtica)
- Expert en el propi cos: (Intel·ligència cinético-corporal)
- Expert en la música: (Intel·ligència musical)
- Expert en les imatges: (Intel·ligència visual-espacial)
- Expert en les persones: (Intel·ligència interpersonal)
- Expert en un mateix: (Intel·ligència intrapersonal)

Per aconseguir l'escola inclusiva cal tenir molt present que els alumnes aprenen de formes diferents i per això s'han de fer propostes didàctiques i materials personalitzats a les necessitats de cadascun. Així, doncs, des d'un plantejament

respectuós amb la diversitat, el veritable repte és proporcionar oportunitats d'aprenentatge en el currículum d'educació general que siguin inclusives i eficaces per a tothom.

Es procura tenir en compte els diferents estils i ritmes d'aprenentatge, planificar la manera en què l'alumnat podrà participar en les diferents activitats, pensar activitats en les quals puguin participar de manera activa i que tinguin relació amb la seva vida quotidiana, incloure a les aules diferents maneres i materials diversos per tal de treballar els diferents continguts (visuals, auditius, manipulatius...) i permetre que els infants puguin escollir algunes de les activitats d'aprenentatge i d'avaluació que se'ls proposin. Així mateix, també es vetlla per tal d'incloure activitats on es treballi en grups de forma cooperativa i diversificar els agrupaments de manera que s'atengui la diversitat de l'aula.

Algunes de les activitats que es porten a terme que afavoreixen la inclusió de tot l'alumnat són:

- *ELS PROJECTES DE TREBALL*

Per a la nostra escola, "els projectes és una metodologia interdisciplinar (que no ha d'englobar obligatòriament totes les competències del currículum) que sorgeix de l'interès de l'alumnat o bé ha estat provocat pel mestre/a, en la qual hi ha d'haver un repte, una bona pregunta, una finalitat. El resultat final pot ésser un producte, un resultat o un retiment de comptes del procés o recorregut que doni resposta al repte." (acord del claustre del 16 de gener de 2017)

A Educació Infantil iniciem aquesta metodologia a P3 a partir dels interessos propers dels nens i nenes. Tractem sobretot que els infants vagin aprenent a donar sentit als problemes i interrogants que tenen sobre ells mateixos i sobre el món.

Considerem els projectes una bona manera de posar l'alumnat en situació d'aprenentatge de tot un procés i una recerca. Pretenem que els projectes neixin dels interrogants que plantegen els mateixos alumnes i a partir d'aquí anar concretant la situació que cal resoldre. Per fer-ho és imprescindible diferenciar allò que ja sap i allò que es necessita aprendre, pensar en les fonts

d'informació, seleccionar-la i integrar-la amb els coneixements que ja tenim i, finalment, ser capaç de comunicar-la. De mica en mica, els nens i nenes van prenent consciència d'aquest procés, que és el que els permetrà assolir nous coneixements, el que en diem “aprendre a aprendre”.

- *ELS PLANS DE TREBALL*

Els plans de treball consisteixen en la planificació d'una sèrie d'activitats molt diverses i de diferents àrees d'aprenentatge, que es proposen als nens i nenes per fer-les durant un temps determinat.

Les activitats no han de ser necessàriament les mateixes per a tots els d'un mateix grup.

La durada de cada Pla depèn de l'edat dels alumnes i també de l'organització i horaris de cada grup-classe, sol ser des de setmanal a mensual.

- *ELS DESDOBLAMENTS I ELS GRUPS FLEXIBLES*

Aquestes metodologies les usem habitualment des de P3 a Cicle Superior. Consisteix bàsicament a fer grups reduïts dins una mateixa aula, nivell o cicle. Aquest tipus d'organització permet donar resposta a diferents ritmes d'aprenentatge i a la diversitat d'interessos i característiques dels nostres infants. Com que la ràtio del grup és menor s'afavoreix l'atenció a la diversitat.

Es realitzen desdoblaments i/o grups flexibles:

- Per aprendre estratègies de comprensió lectora.
- Per fer jocs matemàtics.
- Per fer conversa.
- Per anar a la biblioteca de l'escola.
- Quan es plantegen activitats plàstiques
- Per l'aprenentatge de la lectoescriptura
- Per fer consciència fonològica
- Quan es fan espais.

Cada curs escolar, en funció dels recursos humans, es valora a quines d'aquestes activitats és viable desdoblar o fer grups flexibles.

- *LES TASQUES A EI*

Són un conjunt de propostes d'activitats individuals que s'organitzen en cinc grans blocs: vida pràctica, llenguatge, matemàtiques, sensorial i cultura (que inclou biologia, zoologia, ciències socials, geografia, història, arquitectura...) La majoria de propostes són molt autònomes, tenen com a base fomentar un aprenentatge autodirigit en el qual l'infant experimenti l'alegria espontània del descobriment provocada per la repetició i la concentració; fet que desenvolupa una base ferma per a l'autoestima del nen/a. Minoritàriament hi ha tasques que necessiten la correcció de l'adult

Cada proposta està preparada en una safata o en unes estovalles individuals a sobre les taules. Això facilita que els infants tinguin delimitat l'àrea de treball i se centrin en l'activitat que han de fer tenint el material necessari a l'abast.

Cada nen/a escull les propostes que més el motiven probablement segons el moment maduratiu en el qual està, tenint en compte que si és una activitat amb un inici i un final cal que la resolguin tota. També cal que els nens/es deixin el material tal com l'han trobat, ja que és una condició que cada nen/a pugui iniciar una tasca com si fos la primera vegada que s'estrena.

- *ELS ESPAIS A EI*

Els espai d'aprenentatge representen una organització on l'infant es converteix en el constructor del seu propi aprenentatge a partir del joc, la investigació i les relacions amb els companys explorant amb llibertat segons els seus interessos i motivacions. És ell qui pren les decisions i cerca les seves pròpies estratègies per trobar les solucions davant de reptes i situacions que s'anirà trobant i l'adult es presenta com un guia i observador.

Currículum i orientacions. Educació Infantil, segon cicle (juny 2016, pàgina 60)

Els espais proposats són, entre altres, el domèstic, el científic, les construccions, l'artístic, el psicomotriu. Tots ells estan pensats per tal de cobrir

les necessitats de cadascun dels nens i de les nenes i fomenten la seva autonomia i creativitat.

Donada la bona experiència dels espais, aquesta metodologia s'anirà introduint de mica en mica a l'educació primària.

- *ELS RACONS DE TREBALL A CI I CM*

En els racons es treballa les habilitats matemàtiques i diferents aspectes de la llengua de forma competencial a través del joc i de material manipulatiu. De matemàtiques es presenten activitats de numeració i càlcul; relacions i canvi; espai i forma i mesura. En el cas de llengua es plantegen activitats de: consciència fonològica, comprensió lectora, grafisme, estructuració de la frase i ortografia.

S'organitza la classe amb 5 ó 6 grups heterogenis amb dues mestres a l'aula una sessió setmanal. Els nens de forma rotativa passen pels diferents racons.

- *EL TALLER DE CONTES DE P5 I CI*

Es parteix de la filosofia d'aprenentatge de la lectoescriptura segons el constructivisme.

Els nens i nenes d'aquests nivells s'agrupen segons el seu nivell de conceptualització de l'escriptura a partir dels resultats obtinguts en la prova Ferreiro- Teberosky que es passa abans d'iniciar el taller: presil·làbic, sil·làbic, sil·làbico-alfabètic o alfabètic. Les activitats d'escriptura parteixen d'un mateix conte però la seva resolució depèn de les hipòtesis que els nens tenen sobre l'escriptura. El nivell més avançat és el de tractament de textos; es treballen diferents tipologies textuais partint del model que pot oferir el conte: descripció, diàleg, instruccions, poesia,...

Cada trimestre es passa la prova abans esmentada i es reestructuren els grups segons les necessitats detectades.

- *ELS TALLERS DE TEXTOS DE CM I CS*

Es fan dos grups heterogenis de cada grup-classe.

Es treballa una tipologia de text en quatre o cinc sessions: la narració, el diàleg, la notícia, el text predictiu...

S'inicia el taller amb una activitat oral relacionada amb la tipologia del text treballada del programa "Enrola't!". Aquesta es prepara en petit grup i es representa davant els companys.

Es presenten models diversos de text i s'analitza la seva estructura i el llenguatge emprat.

Es planifica un text per a la seva posterior escriptura.

Es fa una revisió final aplicant els criteris de la rúbrica dissenyada per avaluar l'expressió escrita.

S'autoavaluen i es coavaluen les produccions escrites.

- *ELS PADRINS DE LECTURA DE CI I CS*

L'activitat anomenada Padrins de Lectura està adreçada a l'alumnat de Cicle Inicial i de Cicle Superior. Els alumnes comparteixin una sessió a la setmana (una franja horària de lectura) per llegir plegats fent que els companys grans facin de model i ajudin als més petits a llegir. Aquesta activitat és profitosa tant pel que fa a la millora de la competència lectora com per la responsabilitat que adquireix l'alumne/a més gran.

Es porta a terme a partir de principi del segon trimestre i fins a final de curs i hi participen els quatre tutors/es.

6.1.5. L'avaluació formativa

En primer lloc, per poder decidir el tipus d'ajuda pedagògica que s'oferirà als alumnes, cal saber quines característiques tenen que siguin susceptibles d'interaccionar amb aquesta ajuda. La característica individual més important des del punt de vista educatiu és el coneixement previ, és a dir, el conjunt de coneixements pertinents per a la nova situació d'aprenentatge que l'alumne ja posseeix en el moment d'incorporar-s'hi.

L'avaluació inicial proporciona informacions útils per decidir el nivell de profunditat en què s'han d'abordar els nous elements de contingut i les relacions entre aquests.

En iniciar el procés didàctic cal planificar com es compartiran els objectius amb l'alumnat i com se'ls ajudarà a avaluar i ser conscients que els han assolit per tal que l'aprenentatge sigui significatiu.

A mesura que es desenvolupa el procés educatiu, l'alumne evoluciona, les seves necessitats varien i, en conseqüència, el tipus d'ajuda pedagògica s'ha d'anar ajustant, és l'avaluació formativa del procés d'aprenentatge. Es porta a terme observant sistemàticament el procés d'aprenentatge de l'alumne amb l'ajuda d'unes pautes o guions d'observació i enregistrant les informacions.

6.2. Mesures i suports addicionals

6.2.1. La docència compartida. Les mestres d'Educació Especial

L'arribada del SIEI a la nostra escola ha obert una profunda reflexió a l'equip docent sobre el procés cap a l'escola inclusiva. Aquest procés ha estat liderat per la CAD, ja que han rebut una formació específica que els ha permès vetllar-ho i acompanyar el claustre en la reflexió i en la presa de decisions. Atendre les necessitats educatives de la totalitat de l'alumnat dissenyant activitats més obertes i inclusives, suposa posar l'accent de la nostra intervenció en el context d'aprenentatge i en les possibilitats de cada alumne en comptes de fer suport intentant compensar les limitacions dels alumnes amb NESE. Aquesta aposta és un canvi de "mirada" sobre la realitat de les nostres aules que automàticament augmenta les expectatives d'èxit envers tots els alumnes: no pensem en un alumne ideal i programem les activitats a l'aula intentant que tots participin i compensant les dificultats dels alumnes menys dotats sinó que volem dissenyar activitats riques i diverses en les que pugui participar cada alumne segons les seves possibilitats. Aquesta voluntat d'innovació pedagògica es fa palesa en les experiències de docència compartida: dos mestres a l'aula que treballen conjuntament, compartint la responsabilitat i aportant cadascú la seva manera de fer. No només sumen esforços, multipliquen la capacitat d'atendre la diversitat d'estils d'aprenentatge i de suport al moment personal que viu cada alumne, augmenten la capacitat de percebre i comprendre què necessita per progressar i oferir-li el suport adient.

Habitualment, les mestres d'EE atenen als alumnes amb NESE dins de l'aula ordinària, fent docència compartida amb el tutor del grup-classe. Quan es valora la necessitat d'un treball sistemàtic per garantir el progrés, els alumnes poden ser atesos també en petit grup fora de l'aula.

El camí cap a la inclusió no és homogeni, cada mestre té el seu propi ritme i necessita tenir ell mateix experiències d'èxit en l'atenció al seu alumnat. La docència compartida ha suposat també una millora de les pròpies expectatives envers la seva capacitat d'enriquir i diversificar la vida a l'aula.

6.2.2. El Suport Escolar Personalitzat (SEP)

El Suport Escolar Personalitzat és un recurs de millora que té com a finalitat contribuir a donar resposta a les necessitats individuals d'aprenentatge de cada nen i de cada nena. Mitjançant una proposta pedagògica referida a aspectes organitzatius i metodològics s'ofereix un suport individual o en petit grup a aquells alumnes que el necessiten. Aquest reforç ha d'aconseguir que tots els alumnes desenvolupin al màxim els seus aprenentatges bàsics i formatius. És un reforç flexible, temporal i preventiu que vol atendre els diversos ritmes d'aprenentatge dels alumnes.

Com a criteri general i de forma prioritària reben el SEP:

- Els alumnes de l'educació infantil, per garantir el domini de la llengua oral.
- Els alumnes que cursen el cicle inicial de l'educació primària, amb la finalitat de reforçar el procés d'aprenentatge de la lectura, l'escriptura i aquells aspectes claus del seu aprenentatge.
- Els alumnes dels cicles de l'educació primària que presentin retards en els aprenentatges bàsics i, en especial, el dels últims cursos per garantir un bon pas a l'educació secundària.
- Els alumnes amb altes capacitats, per tal de potenciar-les i mantenir la seva motivació i interès pels aprenentatges.

A la nostra escola, el suport escolar personalitzat s'ofereix en horari lectiu amb dos mestres dins de l'aula i fora de l'horari lectiu, als alumnes de 6è d'educació primària de 8.30 a 9.00 els dimarts, els dimecres i els dijous.

6.2.3. El Pla Individualitzat (PI)

Els alumnes per als quals es consideri que per a l'assoliment de les competències bàsiques de l'etapa són insuficients les adaptacions incorporades en la programació ordinària i les mesures de reforç o ampliació previstes, es pot prendre la decisió d'utilitzar criteris d'avaluació inferiors o superiors als del nivell que els corresponen, com a referent per avaluar-los. En aquests casos s'ha d'elaborar un pla individualitzat (PI) que ha d'identificar, com a mínim, els àmbits o les àrees per als quals s'utilitzaran

aquests criteris d'avaluació inferiors o superiors als del nivell corresponent com a referents per a l'avaluació de l'alumne. Aquests criteris d'avaluació s'han d'especificar, i informar-ne a la família.

El Pla Individualitzat recull les reflexions i la presa de decisions dels equips docents — amb la col·laboració de la família— sobre la planificació de mesures, actuacions i suports per donar resposta a aquests alumnes.

Seguint les orientacions que fixa el Departament, la CAD té elaborat un model de PI per Primària que intenta ser àgil i funcional. En ell s'hi recull:

- La prioritització de competències bàsiques
- La planificació de mesures i de suports
- Les estratègies metodològiques
- Els criteris d'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumne
- L'evolució personal i el seguiment.

S'elabora PI de manera prescriptiva:

- Per a alumnes que presenten necessitats educatives especials.
- Per als alumnes nouvinguts que s'incorporen tardanament al sistema educatiu Catalunya i per als alumnes de procedència estrangera que necessiten suport lingüístic per seguir el currículum ordinari.
- Per als alumnes en edat escolar obligatòria que, per motius diversos, no poden assistir a l'escola regularment.
- Per als alumnes a qui es modifica la durada dels estudis de qualsevol etapa.

L'alumne és avaluat tenint en compte sempre els criteris d'avaluació que s'han establert en el seu pla individualitzat i el grau d'assoliment de les competències bàsiques, en l'àrea o àrees de les quals disposa el PI.

El document PI s'avalua i actualitza d'acord amb el progrés personal de l'alumne.

El Pla individualitzat l'elaboren tots aquells mestres que imparteixen àrees incloses en el PI amb col·laboració de les mestres d'educació especial. A més hi poden participar els mestres de suport, mestres que coneixen bé l'alumne/a...

El tutor, però, n'és el màxim responsable. Vetlla per la seva elaboració, seguiment i aplicació.

Tots els mestres que intervinguin a l'aula han de tenir coneixença dels alumnes que tenen un PI i de les àrees de les quals s'ha elaborat. El tutor ho ha d'informar al seu cicle i personalment a aquells mestres que estiguin adscrits en un altre.

El PI s'ha de fer en els primers dos mesos del curs, màxim tres.

Si l'alumne ja ha tingut anteriorment un PI o bé té dictamen de l'EAP caldrà tenir-lo fet a la primera quinzena del mes de novembre.

Si es tracta d'un alumne del qual no tenim un coneixement suficient sobre les seves necessitats, podem disposar d'un mes més per concretar-lo (abans de les festes de Nadal)

El PI es realitza per un cicle, però es revisa com a mínim, cada curs escola.

Se'n fa un seguiment el segon i el tercer trimestre. També a mesura que avança el curs es pot anar adaptant i/o modificant segons el progrés i les necessitats del nen/a.

El podem finalitzar en qualsevol moment i abans del temps inicialment previst amb l'acord de l'equip que el porta a terme i un cop escoltada la família.

Es recull de la següent manera:

- A l'educació infantil en el resum d'escolarització ha de constar, a l'apartat d'observacions, si s'ha fet un pla individualitzat a l'alumne/a i a l'informe global individualitzat els trets bàsics en què ha consistit aquest pla individualitzat com quins objectius de cicle s'han modificat.
- A l'educació primària en les actes d'avaluació de cicle hi ha de constar si l'alumne/a ha seguit un pla individualitzat i la qualificació de cada àrea.

A l'historial acadèmic i a l'informe de final d'etapa també hi ha de constar.

Se'n faran quatre còpies:

- L'original es guarda a l'expedient de l'alumne.
- Una de les còpies està a disposició del tutor/a
- Una altra còpia és per el/la MEE
- La darrera còpia es guarda a l'expedient de la CAD.

A final de curs s'assegura que tant l'original com les còpies estiguin revisades i actualitzades.

6.2.4. El Pla d'actuació

Recull la presa de decisions i actuacions previstes per a alguns alumnes per als quals es considera que necessiten un suport addicional per a l'assoliment de les competències bàsiques, per a la gestió de les seves emocions o per qualsevol altre motiu.

6.2.5. Permanència d'un curs més al cicle

-Per als alumnes de l'etapa d'Educació Primària que no han assolit els objectius del cicle es pot decidir la repetició de curs en qualsevol dels tres cicles i per una sola vegada en tota l'etapa (art. 6.4 de l'Ordre EDU/296/2008), tenint sempre present que caldrà establir les mesures educatives necessàries per afavorir la consolidació d'aquests aprenentatges.

La proposta sorgeix del tutor/a juntament amb les valoracions dels diferents mestres que intervenen amb l'alumne (*annex 8*):

- Es valoraran els aprenentatges per veure si és beneficiós tornar a iniciar el curs seguint el ritme del grup el qual s'incorporarà.
- Es valorarà el lligam emocional amb els companys actuals i la capacitat d'adaptació amb el grup nou.
- S'elaborarà un document intern on s'especificarà els motius i els beneficis de la repetició de l'alumne així com els recursos dels quals podrà disposar. Els

pares caldrà que signin aquest document acceptant o no la conformitat de la permanència i s'arxivarà copia a l'arxiu de l'alumne/a. (*annex 9*)

Excepcionalment, l'alumnat d'Educació Infantil podrà romandre un any més en qualsevol curs, a proposta de l'equip docent de cicle (art. 5.4 de l'Ordre EDU/484/2009).

Es considerarà l'opció de repetició en casos molt concrets, sempre que la tutora, conjuntament amb les especialistes i/o reforços que intervenen a l'aula, equip directiu i el professional de l'EAP ho consideren oportú:

- S'intentarà esperar a final de cicle per prendre la corresponent decisió.
- S'acordarà amb els pares si és oportuna la repetició i com es portarà a terme si es dóna el cas.
- Igualment, s'elaborarà un document intern on s'especificarà els motius i els beneficis de la repetició de l'alumne així com els recursos dels quals podrà disposar. Els pares caldrà que signin aquest document acceptant o no la conformitat de la permanència i s'arxivarà copia a l'arxiu de l'alumne/a.

6.2.6. LECXIT

LECXIT vol millorar la comprensió lectora dels infants involucrant escoles, famílies i voluntariat. És un programa que té per objectiu incrementar l'èxit educatiu dels infants a través del treball per la millora de la seva comprensió lectora. La clau de LECXIT està en treballar de forma lúdica i amena gràcies al voluntariat i a la implicació de l'entorn dels nens i nenes que participen en el programa.

LECXIT funciona gràcies a la col·laboració de les voluntàries, les mentores, que acompanyen els infants en la lectura amb una tutoria individual per setmana. El lloc de trobada és la biblioteca del poble. Els voluntaris reben una formació abans d'iniciar les sessions de lectura, però adapten les activitats als interessos de cada infant, per tal de fer la lectura agradable i establir una relació de confiança. Des de l'escola es

coordina la formació i el seguiment de les mentores. Es realitzen, també, reunions entre els tutors dels alumnes del LECXIT i les mentores.

S'adreça a l'alumnat de 4t d'educació primària que mostra dificultats en la comprensió lectora i que tenen un comportament adequat. Si hi ha suficients mentores també es continua a 5è. Les famílies han de signar un compromís per tal de donar seriositat al programa.

6.3. *Mesures i suports intensius*

6.3.1. El Suport Intensiu a l'Escola Inclusiva (SIEI)

Les primeres reflexions i decisions de la CAD per tal de concretar de quina manera podríem oferir als nostres alumnes el suport intensiu que necessitaven per progressar, participant de la vida de l'escola de manera inclusiva, ens han ajudat a dissenyar un horari que permet atendre les necessitats especials dels nostres alumnes dins de l'aula ordinària i a la vegada afavorir un vincle afectiu profund amb la tutora del SIEI que és una bona eina educativa, un espai personal de trobada.

En aquest procés volem treballar les competències bàsiques, millorant l'expressió oral en català, l'expressió escrita, les habilitats socials, l'autoestima...

El suport intensiu a l'escola inclusiva es concreta en:

- Docència compartida en les sessions en les que participin els alumnes del SIEI a l'aula ordinària.
- Treball per projectes en petit grup en un espai propi de la SIEI.

Volem aprofitar les ocasions educatives que es generen a la vida quotidiana de l'escola per tal d'oferir als nostres alumnes experiències d'èxit, sent protagonistes davant dels seus companys. Són alumnes molt conscients de les seves limitacions, acostumats a necessitar sempre ajudes per assolir els objectius d'aprenentatge. Tenim el repte d'ajudar-los a adonar-se de les seves possibilitats, afavorint que tinguin també experiències en les que ells són capaços d'ajudar els seus companys.

Els projectes que desenvolupem a l'aula SIEI estan sempre adreçats a la resta de companys:

- Els alumnes detecten una necessitat o un interès a l'escola.
- Després de parlar-ne en petit grup es veuen capaços de donar resposta o de gestionar-la.
- Assumeixen el protagonisme davant els seus companys.

Un dels projectes que desenvolupem és la formació d'una banda, The band A Banda. Participen tots els alumnes amb suport intensiu, junt amb companys/es que s'han interessat per l'experiència. Estudien música en horari extraescolar i assagen el seu repertori com una activitat conjunta de l'aula. L'objectiu del projecte és ajudar-los a gaudir d'una bona imatge d'ells mateixos, reforçar els llaços de col·laboració entre ells i participar en una activitat que és una experiència d'èxit.

La banda ha estat rebuda a l'escola amb il·lusió i interès per tota la comunitat educativa, alumnes, mestres i famílies. Va debutar a la festa de Carnestoltes, ha participat de les Caramelles i té previst oferir música en viu sempre que hi hagi una ocasió adient. També volem organitzar trobades amb d'altres conjunts instrumentals de pobles veïns.

Volem vetllar la relació amb les famílies dels alumnes de l'aula de SIEI per tal que siguin conscients del progrés dels seus fills i de la importància de la col·laboració família-escola.

6.3.2. L'atenció del personal d'atenció educativa (els vetlladors)

El vetllador és el professional que està en tot moment amb un alumne que per una sèrie de motius necessita sempre algú al seu costat, ajudant-lo, donant-li suport i guiant-lo. Ajuda l'alumnat amb necessitats educatives especials per garantir que pugui participar en totes les activitats i realitzar els seus tractaments específics en el centre educatiu.

El perfil del vetllador/a hauria de ser:

- Tenir habilitats comunicatives i relacionals que respectin les emocions i l'estat anímic dels alumnes.
- Ser capaç de respectar el ritme i l'estil d'aprenentatge de cada alumne amb NESE.
- Tenir capacitat per treballar en equip i ser receptiu/va a suggeriments i acords de l'equip de mestres i també a aportar els seus punts de vista.

- Ser una persona oberta i disposada a formar-se.
- Tenir capacitat per adaptar-se a diferents estils d'ensenyament – aprenentatge i maneres de fer dels diferents tutors/es.
-

Per portar a terme aquesta tasca cal tenir en compte les següents consideracions:

- Cal tenir molt en compte els aspectes metodològics que estan definits en els Plans Individualitzats dels alumnes amb NESE.
- Cal tenir molt present que cada alumne/a té unes necessitats diferents i per tant l'actuació professional també ho ha de ser.
- Cal ajudar l'alumnat tenint sempre present que el més important és afavorir la seva autonomia personal, les habilitats socials i els hàbits de treball.
- Cal coordinar l'actuació del vetllador/a amb el tutor/a de l'alumne/a i amb la mestra d'educació especial. Es garantirà una reunió a principi de curs per definir les directrius d'actuació i, com a mínim, una per trimestre per revisar les actuacions.
- Participar en l'elaboració de programes específics per a l'alumnat amb NESE.
- La intervenció de l'auxiliar en educació especial es pot portar a terme a les entrades i sortides de l'escola, en el temps d'esbarjo, en el temps de menjador, en les sortides per l'entorn, en les excursions fora del municipi, en les festes celebrades a l'escola i en totes les activitats que es desenvolupen de forma ordinària a l'escola.

Des de la CAD es detecten les necessitats de suport de vetllador i l'EAP aplica el protocol per tal de sol·licitar aquest suport al Departament d'Ensenyament.

6.4. Mesures i suports al menjador

Qualsevol activitat o espai és una oportunitat d'aprenentatge. Cal vetllar la participació dels alumnes amb NESE per tal que sempre trobin una resposta educativa coherent i ajustada a les seves necessitats. Les Mestres d'EE hem compartit espais de reflexió conjunta amb el personal del menjador i fem un seguiment de l'evolució dels nostres alumnes. La nostra intervenció afavoreix que siguin conscients que formen part de la comunitat educativa i l'anàlisi conjunt de les situacions que viuen els nostres alumnes permet enriquir l'acció educativa.

7. COORDINACIÓ AMB SERVEIS EXTERNS

Per tal de garantir la tasca educativa que realitzem amb l'alumnat en molts casos es fa necessari el treball amb xarxa. En aquest sentit existeixen diferents serveis i recursos dirigits a tots aquells infants que de forma permanent o en un moment donat, necessiten un complement o suport per a la seva escolarització.

7.1 Coordinació amb Serveis educatius del Departament d'ensenyament

7.1.1 EAP (Servei Educatiu de Zona)

L' **EAP** és l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògic que en el marc de la Comissió d'Atenció a la Diversitat i en les Comissions Socials, realitza especialment les següents funcions:

- Identificar i fer l'avaluació psicopedagògica de les necessitats educatives especials de l'alumnat i proposta d'escolarització.
- Elaborar dictàmens i informes diversos per orientar l'escolarització.
- Assessorar el professorat per a la planificació de la resposta educativa (adaptacions d'aula, de materials, plans individualitzats...) que pugui necessitar l'alumnat, en col·laboració amb els mestres i professors, especialistes i serveis educatius específics.
- Assessorar i orientar a les famílies que ho necessitin.
- Fer el seguiment de l'alumnat amb necessitats educatives especials al llarg de la seva escolaritat i de manera especial en els moments de transició entre etapes educatives, en col·laboració amb els altres professionals i serveis educatius implicats.
- Detectar, valorar i derivar -si s'escau- alumnat als serveis educatius específics (CREDA, CREDV, SEEM, SEETDIC) de salut o de justícia (CSMIJ, CDIAP, EAIA, DGAIA...).
- Coordinar amb altres professionals, serveis o institucions de la zona per donar una resposta coherent i adequada a les necessitats educatives de l'alumnat.

La referent de l'EAP realitza aquestes funcions en la permanència al centre un matí a la setmana.

7.1.2 CREDA (Servei Educatiu Específic)

El **CREDA** és un servei de suport al centre educatiu en l'adequació a les necessitats especials de l'alumnat amb greus dificultats d'audició, llenguatge i/o comunicació que interfereixen en el seu desenvolupament personal, social i curricular.

El/la professional del CREDA realitza les següents funcions:

- Valorar i fer el seguiment de les necessitats psicolingüístiques d'aquests infants.
- Proporcionar atenció logopèdica específica a l'alumnat.
- Orientar i assessorar a les famílies.
- Proporcionar suport i assessorament al centre i al professorat.

Durant el curs escolar cal assegurar una coordinació a l'inici de curs i almenys, una al final de cada trimestre. En aquestes coordinacions es preveu que hi assisteixi la logopeda, la MEE i el tutor/a.

7.1.3 Altres serveis

Existeixen altres serveis educatius específics amb qui cal coordinar-se quan hi hagi al centre alumnes amb unes necessitats educatives específiques. Aquestes coordinacions es realitzen a través de l'EAP o al mateix centre quan és necessari.

El **CREDV** és un servei educatiu específic que en col·laboració amb l'ONCE dona suport a la tasca docent del professorat pel que fa a alumnes amb greus dèficits visuals, a més d'oferir atenció directa a aquest alumnat i orientació a les famílies.

El **CREDITIC** és un servei educatiu específic per a l'alumnat amb trastorns del desenvolupament i de la conducta. Tenen assignades les funcions següents:

- Col·laborar amb l'EAP en la identificació i l'avaluació de les necessitats d'aquests alumnes, i en l'orientació a les famílies
- Assessorar els equips docents i als serveis educatius sobre criteris organitzatius i metodològics que facilitin l'atenció de les necessitats dels alumnes.

Els **ELIC** són equips d'assessorament i orientació en llengua, interculturalitat i cohesió social que donen suport al professorat en l'atenció a la diversitat relacionada amb l'alumnat, especialment procedent de la immigració i/o amb l'alumnat amb risc d'exclusió social. En el centre les seves funcions són:

- Assessorar el professorat i als equips docents en la resposta educativa a l'alumnat de cultures minoritàries.
- Donar suport al professorat i equips docents en la millora de l'atenció a la diversitat cultural i social i la inclusió de tot l'alumnat.

Es preveuen coordinacions amb altres serveis quan sigui necessari (Fundació Joan Amades, Fundació Síndrome de Down, aules hospitalàries...)

7.2 Coordinació amb Serveis d'Atenció a la Infància

Formen part de la xarxa de serveis d'atenció a la infància i l'adolescència:

- Els centres de desenvolupament infantil i d'atenció precoç (CDIAP), del Departament de Benestar Social i Família
- Els centres de salut mental infant i juvenil (CSMIJ), del Departament de Salut
- I els serveis socials de base de cada municipi, així com els equips d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) (veure punt 5, Comissió Social)

La coordinació amb els diferents referents del CDIAP generalment es porta a terme per correu electrònic, telefònicament i molt sovint, també, fent reunions al nostre centre. Cal preveure l'assistència del tutor/a de l'alumne/a, la MEE i en casos específics de la referent de l'EAP.

La coordinació amb el CSMIJ sovint es porta a terme a través de l'EAP que té reunions regularment.

7.3 Coordinació amb centres psicopedagògics privats

Donat que molts dels alumnes assisteixen a un centre psicopedagògic es preveu fer una trobada durant el primer trimestre per acordar el treball a realitzar i fer el seguiment dels alumnes. Durant el curs es preveuen totes aquelles coordinacions de casos concrets quan en sorgeixi la necessitat.

ANNEXOS

ANNEX 1

DEMANDA D'ATENCIÓ PSICOPEDAGÒGICA

Persona que realitza la demanda:

Data:

Nom i Cognoms de l'alumne/a:

Data de naixement:

Curs:

Repetidor/a: Si ☐ No ☐

Descriviu breument la situació:

Curricular:

Comportamental:

Familiar:

Alumne/a amb NESE ja detectades i suports que rep. Actuacions realitzades

Motiu de la demanda:

ANNEX 2

FITXA D'INFORMACIÓ DE L'ALUMNE

NOM I COGNOMS:		AJUDES ESCOLARS		SERVEIS EXTERNS	
DATA DE NAIXEMENT:		☐ AULA SOCIOEDUCATIVA ☐ REFORÇA CASA		☐ CDIAP ☐ CENTRE PSICOPEDAGOGIC	
	TELÈFONS FAMÍLIA	☐ TEA ☐ CREDA		☐ CSMIJ ☐ EAIA	
	ANY D'INCORPORACIÓ AL CENTRE	PLA INDIVIDUALITZAT ☐ SI ☐ NO		☐ LOGOPÈDIA ☐ ALTRES	
		Àrees: _____		AMB DICTAMEN ☐ EAP ☐ SS	
		SENSE DICTAMEN		☐	
NIVELL ACADÈMIC		Repetidor ☐ SI ☐ NO		CURS: _____	
NOTES					
	1r 2n 3r 4t 5è 6è	REFORÇ A L'ESCOLA			
LLENGUA CATALANA		☐ SI ☐ NO			
LLENGUA CASTELLANA		☐ SI ☐ NO			
ANGLÈS		☐ SI ☐ NO			
MATEMÀTIQUES		☐ SI ☐ NO			
CONEIXEMENT DEL MEDI		☐ SI ☐ NO			
EDUCACIÓ FÍSICA		☐ SI ☐ NO			
EDUCACIÓ VISUAL I PLÀSTICA		☐ SI ☐ NO			
MÚSICA		☐ SI ☐ NO			
NIVELL FAMILIAR		NIVELL CONDUCTUAL		DIAGNÒSTIC EXTERN	
☐ VIU AMB ELS PARES ☐ PARES SEPARATS. VIU AMB _____ ☐ PARES SEPARATS AMB ORDRE D'ALLUNYAMENT. VIU AMB _____ ☐ NO VIU AMB ELS PARES: _____		☐ BON COMPORTAMENT ☐ INQUIET/A ☐ XERRAIRE ☐ LÍDER ☐ BAIX D'AUTOESTIMA		☐ LI COSTA RECONÈIXER ELS ERRORS ☐ BARROER/A ☐ VENJATIU/VA ☐ NECESSITA SATISFER LES SEVES DEMANDES IMMEDIATAMENT.	
				☐ MEDICACIÓ: _____	
				AL·LÈRGIES	
				☐ SÍMPTOMES: _____	
				☐ MEDICACIÓ: _____	

OBSERVACIONS DE LES DIFICULTATS ACADÈMIQUES		
ÀREA	QUÈ CAL MILLORAR?	OBSERVACIONS:
LLENGUA CATALANA	☐ EXPRESSIÓ ORAL ☐ EXPRESSIÓ ESCRITA ☐ COMPRENSIÓ ESCRITA ☐ COMPRENSIÓ ORAL ☐ VELOCITAT LECTORA	
LLENGUA CASTELLANA	☐ EXPRESSIÓ ORAL ☐ EXPRESSIÓ ESCRITA ☐ COMPRENSIÓ ESCRITA ☐ COMPRENSIÓ ORAL ☐ VELOCITAT LECTORA	
LLENGUA ANGLESA	☐ LISTENING ☐ READING	
MATEMÀTIQUES	☐ NUMERACIÓ ☐ RESOLUCIÓ DE PROBLEMES ☐ ESPAI/FORMA ☐ FRACCIONS ☐ CÀLCUL MENTAL ☐ ESTADÍSTICA ☐ OPERACIONS ☐ RELACIONS I CANVI ☐ GRÀFICS	
CONeixEMENT DEL MEDI		
EDUCACIÓ FÍSICA	☐ ACTITUD ☐ RESPECTAR LES NORMES	
EDUCACIÓ VISUAL I PLÀSTICA		
MÚSICA		
ALTRES OBSERVACIONS:		

ANNEX 3

FITXA D'INFORMACIÓ D'ALUMNAT AMB NESE

NOM I COGNOMS		SUPORTS EDUCATIUS	
		☐ SUPORTS ORDINARIS: ☐ SUPORTS ADDICIONALS: ☐ SUPORTS INTENSIVS:	
DATA DE NAIXEMENT:		☐ AULA SOCIOEDUCATIVA <u>Cursos:</u> ☐ CREDA <u>Cursos:</u> ☐ PI <u>Cursos (àrees):</u> ☐ REPETICIÓ <u>Curs:</u>	
foto	CURS D'INCORPORACIÓ AL CENTRE		
	TELÈFONS FAMILIARS		
		SERVEIS EXTERNS	
DIAGNÒSTIC	DICTAMEN	☐ CDIAP <u>Cursos:</u> ☐ CSMIJ <u>Cursos:</u> ☐ LOGOPÈDIA <u>Cursos:</u> ☐ CENTRE <u>Cursos:</u> PSICOPEDAGÒGIC ☐ EAIA <u>Cursos:</u> ☐ SERVEIS SOCIALS ☐ ALTRES <u>Cursos</u>	
	☐ EAP ☐ EAP SS: NESE SCD ☐ Informe NESE		
FAMÍLIA			
☐ VIU AMB ☐ PARES SEPARATS. VIU AMB _____ ☐ NO VIU AMB ELS PARES: _____ ☐ DIFICULTATS ECONÒMIQUES			
SEGUIMENT			

SESSIONS D'AVALUACIÓ

- **ORGANITZACIÓ:**

- El tutor-a és el **secretari-ària**
- Cal designar un **moderador** que ens faci centrar en els temes i controli el temps
- Es farà l'acta segons la **plantilla** adjunta, a mà o en format digital.
- Es començarà la reunió revisant els acords de la sessió anterior.
- Els assistents portaran la informació, que es pugui valorar, escrita en una plantilla de l'acta.
- Del seguiment de casos individuals d'educació especial o altres, ja se n'haurà parlat.
- i caldrà portar la graella plena i, si cal, completar-la.

- **DOCUMENTACIÓ QUE CAL TENIR A LA SESSIÓ D'AVALUACIÓ:**

- La plantilla de l'acta (caldrà portar la graella de seguiment d'alumnes plena i, si cal, ja es completarà).
- L'acta anterior (es troba a l'arxivador verd)
- L'arxivador de tutoria (verd)
- Els objectius prioritzats per al curs.

ACTA D'AVALUACIÓ D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CURS:
NIVELL:
DATA:
ASSISTENTS:

REVISIÓ ACORDS PRESOS EN L'ACTA DE L'ANTERIOR SESSIÓ	
DESCRIPCIÓ DE LA DINÀMICA DEL GRUP	PROPOSTES DE MILLORA (si cal)
Adaptació (a principi de cicle)	
Convivència (cohesió, lideratge, dificultats d'integració, relacions entre companys, amb els mestres, respecte mutu, gestió de les emocions, acceptació de normes...)	
Funcionament del grup dins i fora de l'aula (amb el tutor i amb els altres mestres)	
Participació i col·laboració de les famílies del grup	

ENSENYAMENT I APRENTATGE					PROPOSTES DE MILLORA (si cal)
• Valoració de les metodologies (recursos, desdoblaments, reforços, educació especial)					
• Maneres de treballar del grup (motivacions, ritme, treball individual, per parelles, en grup...)					
• Nivells d'aprenentatge					
Àrea	Nivell alt	Nivell mig-alt	Nivell mig baix	Nivell baix	
CATALÀ					
CASTELLÀ					
ANGLÈS					
MATEMÀTIQUES					

SEGUIMENT DE CASOS INDIVIDUALS			
ALUMNE/A	Necessitat detectada i actuacions		
	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre

GUIÓ DE L'ENTREVISTA INICIAL AMB ELS PARES

- **CONFIRMACIÓ DE DADES**

Telèfons familiars, adreça, data de naixement

- **NIVELL FAMILIAR**

Amb qui viu, feina dels pares, llengua habitual,...

- **NIVELL CONDUCTUAL.**

Personalitat, comunicació amb els altres, punts forts i aspectes a millorar, reacció davant els avisos ...

- **AFICIONS**

Activitats extraescolars, jocs habituals, hores de TV, ordinador i/o consola,..., caps de setmana, amics,...

- **SALUT**

Malalties importants, al·lèrgies, hàbits alimentaris, activitats esportives, hora d'anar a dormir,...

- **ATENCIÓ SERVEIS EXTERNS**

Centre psicopedagògic, logopèdia, CSMIJ, ...

- **HÀBITS D'ESTUDI**

Hàbits de lectura, deures, lloc d'estudi, reforç escolar, ajudes familiars,...

- **ASPECTES SOCIALS A L'ESCOLA**

Se'l veu content, respectuós....

Adaptació al grup i als mestres, relació amb els companys, lideratge,...

- **APRENTATGES**

Interès, atenció, esforç, ritme de treball, presentació acurada,...

Aspectes positius

Aspectes a millorar o reforçar

- **ACORDS FAMÍLIA – ESCOLA**

A revisar en la següent entrevista

ENTREVISTES A LES FAMÍLIES AMB LA INTERVENCIÓ DE DIFERENTS PROFESSIONALS

Nom de l'alumne Nivell

Professionals

Data

▪ PREVI A L'ENTREVISTA:

Motiu de l'entrevista (*Què ens preocupa de l'alumne/a?*):

Actuacions realitzades (*Què hem fet fins ara?*):

Proposta d'actuacions (*Què volem fer a partir d'ara?*):

Compromisos família - escola (*Què demanem a la família?*):

▪ POSTERIOR A L'ENTREVISTA:

Acords presos:

- Per part del centre:

- Per part de la família:

ANNEX 6

REDISTRIBUCIÓ DE L'ALUMNAT A FINAL DE CICLE

GRUPS 20__-20__

	ALUMNE/A	NIVELL	ACTITUD	NEE	ECON/ SOCIAL	TOTAL
NENS						
NENES						
TOTAL						

També s'ha de tenir en compte:

Els bessons o cosins.

Si hi ha incompatibilitat de caràcters

Si hi ha situacions de dependència no sanes

	MOLT BÉ	CORRECTE	MALAMENT
NIVELL	0	1	2
ACTITUD	0	1	2
NEE	0	1	2
ECON/SOCIAL	0	1	2

*També és poden posar 0,5 o 1,5.

Compromisos educatius per a l'alumne/a

.....

Període

Per part del centre:

Per part de la família:

Per part de l'alumne/a:

I, perquè així consti, signem aquests compromisos educatius

El centre

La família

L'alumne/a

El Pont de Vilomara i Rocafort a, de.....de 201...

ANNEX 8

CRITERIS PER DECIDIR LA PERMANÈNCIA D'UN CURS MÉS AL CICLE	
Alumne/a: Cicle Data Curs	
REFERENTS A L'ALUMNE/A	Coneixements: <i>Aprofitament previsible de la permanència al cicle. Possibilitat de seguir els aprenentatges del grup-classe amb la permanència d'un any més al cicle.</i>
	Vida emocional: <i>Opinió de l'alumne sobre la permanència d'un curs més al cicle. Impacte emocional previst.</i>
	Vida de relació: <i>Grau d'integració de l'alumne al grup actual.</i>
	Previsió d'integració al possible nou grup classe: <i>Empatia amb docents i alumnes.</i>
	Altres:
REFERENTS A LA FAMÍLIA	Opinió de la família:
	Altres:

REFERENTS AL GRUP-CLASSE	Docents que l'atendran. Opinió i vivència de la permanència al cicle:
	Possibilitat de rebre suport. Possibilitats d'atenció a la diversitat:
	Altres:
Observacions:	

ANNEX 9

L'equip docent que ha intervingut en l'educació de l'alumne xxxxxxxxxx aconsellem que romangui un curs més al primer curs de Cicle Inicial perquè creiem que seria l'opció més positiva per ell. A l'hora de prendre aquesta decisió s'ha tingut en compte diferents aspectes (veure punt següent) així com el consell d'altres professionals externs que també han treballat i/o observat el xxxxxxxxxx(logopeda i psicopedagoga del CREDA i logopeda externa)

CRITERIS PER DECIDIR LA PERMANÈNCIA D'UN CURS MÉS AL CICLE

. El xxxxxxxxxx és un dels companys d'edat menor del grup classe (és nascut a finals del mes d'octubre) i romandre un curs més li permetrà madurar. Alguns indicadors de la immaduresa estan en el fet que es fatigui – mental i emocionalment- abans que la resta de companys i la diferència de nivell en quant els aprenentatges.

. El xxxxxxxxxx està integrat al grup actual. Tot i així no creiem que li suposi cap impacte emocional el fet d'adaptar-se a un nou grup. Es preveu que en el possible nou grup classe s'integri sense problemes, tot i que, com és lògic, necessitarà un temps d'adaptació.

. Cal continuar incidint en els hàbits de treball ja que presenta poca autonomia a l'hora de fer les feines. Romandre un curs més a primer li permetrà anar agafant seguretat en els aprenentatges i en sí mateix.

. El fet d'estar amb companys amb un nivell curricular més semblant pot incidir en la motivació pels aprenentatges així com la millora de la seva autoestima.

. El seu nivell de competències ha millorat durant el curs. Tot i així no assoleix els mínims per afrontar el curs de segon amb un mínim de garanties d'èxit. En cas de passar a segon es preveu que necessiti un pla individualitzat (no es podrà exigir-li al mateix que als seus companys i caldrà que faci tasques adaptades al seu nivell d'aprenentatge). La permanència al curs de primer li oferirà l'oportunitat d'establir la base de lectoescriptura i habilitats matemàtiques necessàries per afrontar millor els següents cursos de l'educació primària. Una bona base de lectura ajuda al desenvolupament i perfeccionament del llenguatge, augmenta el vocabulari i millora l'expressió oral i escrita.

. Amb la repetició es pretén la millora de l'alumne en competències bàsiques, que pugui romandre un any més al mateix curs li donarà l'oportunitat d'assolir els objectius de curs i passar a segon sense carències importants.

DECLARACIÓ DE CONFORMITAT PARE/MARE/TUTOR

☐

Estic conforme que el/la meu/meva fill/a romangui un curs més al cicle.

☐

No estic conforme que el/la meu/meva fill/a romangui un curs més al cicle.

Signatura del pare/mare/tutor

Signatura de la directora del centre

Nom i Cognoms

Nom i Cognoms

Data: